

Oponentský posudek na bakalářskou práci Terezy Jankovské „Asortativní párování a duševní poruchy“

Jak již název napovídá, předložená teoretická bakalářská práce se zabývá nenáhodným párováním u heterosexuálních jedinců, přičemž autorka klade důraz na méně prozkoumané téma duševních poruch. Za cíl si Tereza klade „...poskytnout přehled dosavadních poznatků o asortativním párování v rámci duševních poruch prostřednictvím výzkumů, které jsou ověřené a nejvíce relevantní k dané problematice.“ (str. 7). Konkrétně si pak klade následující otázky: „...zda je míra asortativního párování rozdílná u konkrétních duševních poruch; jaké mechanismy asortativního párování se uplatňují u jednotlivých poruch; může homogamie partnerů ovlivnit vznik duševních poruch u jejich potomků; má homogamie u partnerů s duševní poruchou vliv na spokojenost ve vztahu?“ (str. 7).

Předkládaný text je rozdělený do dvou „pomyslných“ částí. V první části Tereza popisuje pojem asortativního párování, mechanismy vzniku pozitivního asortativního párování (homogamie) a dosavadní poznatky týkající se homogamie ve vybraných sociodemografických, psychosociálních a fyzických charakteristikách. V druhé části pak popisuje definice, etiologii a spojitost s asortativním párováním u vybraných duševních poruch, konkrétně u schizofrenie, deprese, bipolární afektivní poruchy a alkoholismu.

Celkově je práce velmi kvalitně zpracována. Tereza vychází z více než 180 odborných zdrojů, z nichž je větší část tvořena relevantní primární odbornou literaturou. Jednotlivé kapitoly jsou jasně a přehledně strukturovány. Co se týče formálních nedostatků, po jazykové stránce je práce v pořádku, překlepy a chyby se v ní objevují ojediněle. V textu také občas chybí citace na odborný zdroj (např. necitování poznámek pod čarou), jedná se ovšem o marginální chyby.

První část práce by mohla být trochu podrobněji rozepsána (např. mechanismy vzniku homogamie), ale samotný popis výsledků jednotlivých studií v druhé části práce je zpracován velmi dobře. Autorku bych ráda pochválila jednak za uvádění velikostí výzkumného vzorku a rovněž i za uvedení statisticky relevantních údajů (korelační koeficienty apod.). Výsledky diskutovaných studií navíc autorka sjednotila v přehledné tabulce v přílohách práce. Diskuse výsledků i limity jednotlivých studií jsou zpracovány kvalitně. Oceňuji, že se studentka snaží vše interpretovat a poskytnout čtenáři určitý nadhled a širší rámec. Nejde tak jen o opětovnou sumarizaci předchozích výsledků uvedených v textu výše.

V rámci obhajoby bych se ráda autorky zeptala, zda: 1) během rešerše objevila nějakou studii, která by se zabývala duševními poruchami u homosexuálních párů; 2) mohla více rozvést, kam by se podle ní měl výzkum asortativního párování v kontextu duševních poruch dále ubírat; 3) mohla interpretovat zjištění, že podle jedné ze studií měli otcové „*trpící depresí téměř čtyřnásobně větší vliv na výskyt deprese u dcer než u synů*“ (str. 30). Jak si autoři této studie toto zjištění vysvětlují? Z textu se ukazuje, že obdobně to funguje v dyádě matka – syn a Tereza v práci uvádí i vysvětlení, proč tomu tak je. U dyády otec – dcera ale vysvětlení chybí.

Předkládanou práci rozhodně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.